واقفی که حرم و مشهد را متحول کرد

آشنایی با وزیر نظام، یکی از واقفان دوره قاجار و مدفون در حرم مطهر که درآمد بازارش را وقف تعزیه ماه صفر کرد

کاردار – میرزا فضل‌ا... خان نوری (ملقب به وزیر نظام) فرزند میرزا اسدا... خان نوری، لشکرنویس‌باشی و برادر بزرگ میرزا آقاخان نوری، صدراعظم ناصرالدین‌شاه است که در سال ۱۲۰۹ قمری به دنیا آمد. وزیر نظام در سال ۱۲۷۰ قمری به عنوان متولی آستان قدس و وزیر فریدون میرزای فرمانفرما والی خراسان، از تهران مامور در خراسان شد. وزیر نظام به مدت دو سال متولی آستان قدس رضوی بود. او در دوره کوتاه تولیت خود بر آستان قدس به طور همزمان تعمیرات و اصلاحات در حرم رضوی و شهر مشهد را شروع کرد. هر چند که عزل وی از این سمت باعث شد بسیاری از اقداماتش ناتمام رها شود، اما یادگارهای بسیاری از خود به جا گذاشت.

خادم امام(ع) و مردم

وزیر نظام در مدت تولیت خود در آستان قدس رضوی خدمات شایانی در حرم مطهر رضوی انجام داد، از جمله مرمت و تزیین ایوان طلای نادری و سقاخانه، تعمیر مسجد جامع گوهرشاد، نصب چهار جفت درِ نقره در حرم مطهر، تذهیب و مرمت درِ طلای مرصّع جواهرنشان ضریح مطهر، احداث حوضی بزرگ در صحن آزادی، تزیین و تعمیر دارالحفّاظ، دارالسیاده، توحیدخانه و غرفه‌های صحن، مفروش کردن هر دو صحن مقدس با سنگ مرمر، ساخت عمارت بالای حوض انبار صحن مقدس انقلاب موسوم به دارالتولیه، نصب چراغدان‌های بلور و قندیل‌هایی در حجره‌های دو صحن و مناره‌های حرم و مسجد جامع گوهرشاد، تذهیب و مرمت کتب فرسوده کتابخانه آستانه، تشویق طلاب و اهل علم و انتظام مَدرس طلاب و عبور دادن آب قنات سناباد از مطبخ حرم و... . به گزارش خبرگزاری رضوی، او اقدامات عمرانی بسیاری هم در شهر مشهد داشت، شامل برچیدن دکان‌های مزاحم پایین خیابان، ساخت حمام و بازار حضرت از وجوه حق‌التولیه، احداث کاروان‌سرا و بازاری بزرگ در ضلع غربی صحن انقلاب و جنوب بست بالا که بعدا به بازار وزیر نظام شهرت یافت، احداث کاروان‌سرایی در جنوب صحن نو برای صنف جواهریان و فیروزه‌تراشان، تعمیر بازارهای آغچه و عباسقلی‌خان و اختصاص آن‌ها به صنف سنگ‌تراشان، سرّاجان و سایر کسبه، مفروش کردن خیابان‌های علیا و سفلی با خشت پخته و سنگ خام، دیوارکشی کناره‌های نهر خیابان، تشویق اهل صنعت و تامین رفاه کسبه و رعیت و مرمت مسجد محراب‌خان نوغان. وی با اقداماتی مانند عفو بعضی از مالیات‌ها و بیرون کردن مجرمان از شهر، توانست شرایط عمومی زندگی در مشهد را بهبود بخشد.

موقوفات وزیر نظام در مشهد

وزیر نظام بخشی از بودجه لازم برای اقدامات اصلاحی در حرم مطهر رضوی را از درآمدهای آستان قدس و بخشی دیگر را از اموال شخصی‌اش تامین می‌کرد و در این راه برخی از دارایی‌های خود در مشهد را هم وقف کرد. وقف رقبات معروف به تیمچه حکاکان، بازار کفشدوزان و بازار وزیر نظام، برای روشنایی صحن‌ها و کمک به زوار در سال ۱۲۷۱ قمری از جمله وقف‌های اوست. این واقف نیک‌اندیش فروشگاه‌های بازار کفشدوزان متصل به صحن انقلاب کنونی را همراه با زمین خرید و وقف کرد تا هر سال آن‌چه از منافع این وقف به دست می‌آید، بعد از مصارف تعیین‌شده در وقف‌نامه، یک‌دهم آن را متولی شرعی در دهه آخر صفر و در ایوان طلای صحن مقدس عتیق صرف عزاداری در دهه آخر صفر و شهادت امام رضا(ع) کند. سرا و بازار وزیر نظام یکی از بازارهای تاریخی مشهد در بست بالا خیابان میدان حضرت بود که در سال ۱۳۵۴ با احداث صحن جمهوری اسلامی از بین رفت. وزیر نظام به دلیل اختلاف با فریدون میرزا در اداره امور، پس از دو سال تولیت و وزیری خراسان، به دربار احضار و از کار برکنار شد. این واقف نیکوکار سرانجام در سال ۱۲۸۹ قمری در سن ۸۰ سالگی در تهران درگذشت و پیکرش به مشهد منتقل و در رواق دارالفیض، پشت سر حضرت(ع) و در قسمت شرقی مسجد زنانه، به خاک سپرده شد.

حریم حرم

نقوش اسلیمی در ایوان دارالسیاده مسجد گوهرشاد

ایوان شمالی مسجد گوهرشاد نزدیک‌ترین ایوان به مضجع شریف امام رضا(ع) است. به گزارش خبرگزاری رضوی، این ایوان به ایوان دارالسیاده هم معروف است، زیرا مستقیما به رواق دارالسیاده راه دارد. پس از ایوان مقصوره این ایوان مهم‌ترین کتیبه‌ها را دارد که این روزها در حال مرمت و بازسازی است. نمای ایوان سه کتیبه بزرگ طوماری به خط ثلث دارد، یکی گرداگرد ایوان، دیگر پیشانی ایوان و سوم دور قوس محرابی طاق. علاوه بر این بر هر یک از پایه‌های ایوان تا بالا سه لوح بزرگ محرابی هست که الواح پایین کتیبه‌ای ۱۵ سطری به خط ثلث و نسخ دارد، اما تزیینات دو لوح بالا اسلیمی و ختایی است. این الواح با سه کتیبه مربع حاوی نام‌های «ا...»، «محمد» و «علی» از هم جدا شده‌اند. همچنین لبه داخلی پایه ایوان در گوشه‌ته‌ستون، به‌صورت قوس‌دار، تزیینات اسلیمی و ختایی دارد. در این بخش در ایوان‌های غربی و شرقی دو لوح کتیبه بسیار نادر دیده می‌شود. بر لبه زاویه‌دار همان بخش از قوس ایوان تا تیزه قوس، یک نقش تزیینی درخت زندگی کار کرده‌اند و در میان آن ۴۴ قاب هست که به‌صورت یک در میان عبارت «الملک لله» و «ا... الباقی» را نوشته‌اند. درون ایوان هم سه کتیبه طوماری وجود دارد که یکی بر سردر ورودی دارالسیاده و دوتای دیگر به‌صورت متقارن در دو طرف این کتیبه قرار دارد. بر سردر دارالسیاده زیر کتیبه یادشده و دقیقا در یک قوس محرابی، نمایی از ضریح به‌صورت سه قاب بزرگ و دو قاب کوچک در طرفین آن‌هاست که با فلز ساخته شده و در فضای خالی بین قاب‌های ضریح، کتیبه‌های کوچکی به نستعلیق و در بالا کتیبه‌ای به خط ثلث کتابت کرده‌اند.

ساعت عاشقی... این جا همیشه ساعت عشق‌بازی است. | عکس: رضوی

روایت دوست

راهی که به بهشت می‌رسانَد

سید احمد میرزاده – نژند و مستمند در تاریکی نشسته‌ای؛ شکسته و دلخسته‌ای! برخیز! بر طاقچه‌ات کتابی است که از آن نور می‌تراود؛ نوری که درمان دل است: استَشفُوا بنورِهِ فإنَّهُ شِفاءُ الصُّدور. اگر آواز هزارآوا در گلستان دلت خاموشی گرفته اگر در این باغ جز نوحهٔ زاغ نمی‌شنوی پژمردگی غنچه‌های دل را بهاری هست: کتاب خدا؛ فإنَّهُ رَبیعُ القُلوب. دست نمازی کن و کتاب را بردار که لَایَمَسُّهُ إلّاالْمُطَهَّرُونَ. از دیو مرید به حصنِ حمید پناه ببر؛ و بخوان به نام پروردگارت که آفرید. این کتاب روشنی و توانگری است. در مهمانی نور، دلت از غم به دور باد: حافظا در کنج فقر و خلوت شب‌های تار / تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور
شب نیست این؛ دریچه بسته است! چه کسی بر این دریچه چندان قفل زده که حجره را تاری و سیاهی فرو پوشانده؟ قفل‌ها را بشکن و دریچه را باز کن تا نور را ادراک کنی: «أَفَلا یَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلی قُلُوبٍ أَقْفالُها» قرآن بخوان که پروردگار تو کریم‌ترین است. اما مباد بر ساحل اقیانوسِ کرامت به تماشا قناعت کنی. صیاد باش و در این آب، ماهی‌های شگرفِ اعماقِ ژرف را دریاب. هست قرآن حال‌های انبیا / ماهیانِ بحرِ پاکِ کبریا.
زمین، گردان است و آسمان، گردان و در این میانه، آدمی هماره سرگردان. در این هزارتوی پیش‌رو، تنها یک جاده به چشم‌اندازهای بهشت می‌رسد. هان! تا به کژراهه در نغلتی و به درّه‌های دوزخ در نیفتی! در روشنیِ نُبی، رهنورد باش. پیشوای هشتمین فرمود: «[قرآن]، ریسمانِ سختِ خدا و استوارترین دستگیرهٔ اوست. راهِ برتر است. به بهشت می‌رسانَد و از دوزخ می‌رهانَد.»
(عیون اخبار الرضا(ع)، ج۲. باب۳۵. ح۷.)

برای امام مهربانم

با رفتارت قلب مردم را جلب کن

سقاخونه بودم و لیوان آب دستم بود، یهو با لبخند گفت: «نطلبیده مراده». لهجه خیلی قشنگی داشت. منم مشهدیش رو پُر کردم و گفتم: «مُوونه و بابام همه نوکر زائرای امام رضا هَستِم در بست تا دم بست.» خندیدیم و لیوان آب رو دادم به دستش. سلامی به اباعبدا... داد و گفت: «یا ضامن آهو، قربونت برم که سیرابم کردی. من بعد از ۲۸ سال اومدم زیارت. خدا رحمت کنه شیخ احمد کافی، کاشون ما خیلی سخنرانی می‌اومد. کیپ تا کیپ حسینیه‌ها و مساجد پر می‌شد. ما خیلی ارادت داشتیم به شیخ.» بعد ادامه داد: «ایشون می‌فرمود که امام رضا علیه السلام همیشه در کنار مردم بود و در مشکلات‌شون کمک‌شون می‌کرد. امام رضا(ع) با محبت و رفتار خوبش قلب آدما رو جلب می‌کرد و هر کی خدمت آقا می‌اومد آرامش و امید پیدا می‌کرد و همین رفتار حسنه باعث می‌شد مردم به آقا احساس نزدیکی و محبت بیشتر کنن و عشق بورزن. همسایه‌های امام رضا(ع) باید مواظب باشن که پیرو رفتار خوب آقاجان باشن.»
بچه محل امام رضا(ع)، محمود ماروسی

خدمات ساختمانی
آهن آلات و ضایعات

ضایعات صداقت
خرید آهن، آلومینیوم، برنج
شیرآلات، چدن، مس
آبگرمکن، موتورخانه
خرده ریز انباری
با قیمت بالا خریداریم
حمل و بازدید رایگان
۰۹۱۵۳۵۸۵۳۶۶
بیرجندی ۰۹۱۵۵۷۵۱۲۰۳

کلیه‌ی کارهای ساختمانی
تغییرات و تعمیرات
نظارت و اجرا
۰۹۱۵۳۰۱۹۵۸۲

قالیشویی و مبل شویی سلطانی
شستشوی صد درصد اسلامی ■ سرویس دهی به تمام نقاط شهر
۳۷۳۴۰۶۲۹ | ۳۵۲۳۶۸۹۴ | ۳۷۶۰۱۷۴۳ | ۳۸۸۴۰۰۷۹
۴۲۴۱

ضایعات بیرجندی
خریدانواع ضایعات
آهن،آلومینیوم،مس
برنج،کابینت وپنجره
رادیاتور،شوفاژوخرده
ریزانباری به قیمت بالا
حمل وبازدیدرایگان
۰۹۱۵۸۸۵۳۰۹۰

ضایعات صادقیان
حمل و بازدید رایگان
خریدآهن،آلومینیوم،استیل،
مس برنج و انواع فلزات
صنعتی وساختمانی کلی و
جزئی.آماده شرکت در مزایده
۰۹۳۹۲۰۰۲۸۲۶
۰۹۱۵۱۰۰۲۸۲۶

داربست
بالابرمهر پویا
جرثقیل ،نفر بر
دسترسی ۱۵ متر
۰۹۱۵۳۱۱۰۶۵۳

تزئینات داخلی
(نقاشی، پوشش های سلولزی و الیافی)
نقاشی ساختمان
روغنی،پلاستیک،اکرولیک،کناف
خرده کاری پذیرفته می شود
۰۹۱۵۹۰۱۳۱۵۱ سلطانی

اتوبار و وانت بار
ملت بار مشهد
خاور اتاق بزرگ کارگرحرفه ای
۰۹۱۵۳۰۶۱۱۸۱-۳۸۹۰۰۱۶۷

استخدام
به یک نفر آقاجهت
پذیرش شیفت شب
درسوئیت آپارتمان با
سابقه کارنیازمندیم
۰۵۱۳۲۲۵۱۱۸۳
فلکه آب،اندرزگو۲
سوئیت گرمابی

امور هتل
به یک فروشنده جهت فروشندگی
کفش نیازمندیم.خیابان دانشگاه نبش
دانشگاه ۱۰ کیف و کفش
گلبرگ ۰۹۱۵۳۰۸۹۷۱۴

فروشنده و صندوقدار
مراقب کودک و سالمند
مرکز سروش
با مجوز وزارت بهداشت
استخدام خانم
جهت مراقبت از کودک و سالمند
و بیمار در منزل درشیفت روز
یا شب یا شبانه روزی
مدیرمسئول: دکتر ایرج عاکف
میدان احمدآباد- بلوارکلاهدوز
نبش کلاهدوز ۱/۹- پلاک ۸۳طبقه۲
۰۹۱۵۵۱۶۳۲۹۹
۰۹۱۵۳۱۵۰۰۰۴
۳۸۴۴۴۳۰۰

گوناگون
گمشده
کارت کار بنام حامد پیمان
فرزند غلامرضا ش اختصاصی
۱۶۲۳۰۴۷۲۰۹۶۲ مفقود شده و
فاقد اعتبار است

کاربا طناب
کاربا طناب
پیچ رولپلاک انواع سنگ نماو
نصب مجدد سنگها همراه با
بتونه همرنگ + بیمه
۰۹۱۵۷۳۵۴۴۱۰

املاک مشهد
فرهنگیان
رنگ از شما-اجرا از ما
۰۹۱۵۵۰۳۹۶۳۴

آشپز و شیرینی پز
یک فرکار ساندویچی
متعهد و حرفه ای
حقوق بالای ۱۷ میلیون
از ساعت ۹ صبح الی ۹ شب
رسالت ۱۰
۰۹۱۵۹۰۹۹۱۷۹

کارگرساده
تعدادی نیروی خانم
جهت کاردرکارگاه
تولیدی ظروف
بابیمه و حقوق مکفی
محدوده جاده کلات وعبادی
۰۹۹۳۳۱۳۷۷۵۲

دعوت به همکاری در هتل
کارمند-حراست-میزبان
۰۹۱۵۲۵۵۷۸۷۵

نقاشی ساختمان طاها
کیفیت عالی در اسرع وقت
مجری تخصصی رنگهای اکرولیک
روغنی،پلاستیک،مولتی
کالر،کنیتکس پلی استر،متالیک
استخری،ماشینی و خارجی
صددرصدقابل شستشو
۰۹۱۵۶۰۰۳۴۵۴

رهن و اجاره املاک
تجاری واداری

منشی و تایپیست
پروانه نمایندگی بیمه
ایران به کد ۳۳۱۳۲ به
نام سعید صادقی ، کدملی
۰۰۴۹۸۸۴۹۳۱ با تاریخ
انقضا ۱۴۰۵/۱۱/۲۳
مفقود گردیده است. از
یابنده محترم تقاضا می
شود ،آن را در مشهد بلوار
سجاد، بیمه ایران، امور
نمایندگان تحویل یا به
شماره
۰۹۱۵۱۱۱۷۱۹۸
اطلاع دهد .

به یک آقا جهت
پذیرش شیفت شب
در مهمانپذیر
نیازمندیم (ترجیحا
مسلط به زبان عربی)
۰۹۱۵۱۱۳۱۹۸۳

کارگر ماهر
منشی تلفنی خانم با
ظاهری آراسته با پایه
حقوق ۱۵میلیون
۰۹۲۰۹۷۸۰۵۶۴

امورستوران
یک فرکار ساندویچی
متعهد و حرفه ای
حقوق بالای ۱۷ میلیون
از ساعت ۹ صبح الی ۹ شب
رسالت ۱۰
۰۹۱۵۹۰۹۹۱۷۹

یک ساختمان ویلایی
جهت کاربری آموزشی و اداری
در منطقه فلسطین
به رهن و اجاره
واگذار می گردد
۰۹۹۶۲۸۳۶۶۰۲
۰۹۱۵۵۱۸۰۶۸۲

حمل و نقل

درب و پنجره
تولید پنجره دوجداره
UPVC ، آلومینیوم
توری ، پلیسه و ثابت و(تعمیرات)
۰۹۱۵۸۰۰۰۱۵۳

اجرای سقف
اجرای سازه معکوس
سازه نگهبان
خاکبرداری
شاتکریت-فنداسیون
اسکلت فلزی-سازه بتنی
سقف بتنی متال دک
کامپوزیت-کرومیت
(تیرچه و بلوک)
دیوار برشی-استخر
۳۸۴۲۱۶۹۵
۰۹۱۵۱۰۹۳۵۰۸

خریدضایعات بیرجندی
آهن درب و پنجره،شوفاژ
موتورخانه،کابینت،آلومینیوم
آبگرمکن وخرده ریزانباری
به بالاترین قیمت
۰۹۱۵۹۰۲۰۹۰۶

مهندس
یک فرکار ساندویچی
متعهد و حرفه ای
حقوق بالای ۱۷ میلیون
از ساعت ۹ صبح الی ۹ شب
رسالت ۱۰
۰۹۱۵۹۰۹۹۱۷۹

حسابدار
به یک حسابدار
مسلط به امور مالیاتی
نیازمندیم.
۰۹۱۵۵۷۵۵۱۳۵

شرکت امید طوس
واقع در شهرک صنعتی
فردوسی به یک نفر
مهندس کنترل کیفی
نیازمند است
۰۹۳۹۲۵۶۵۹۹۴

ضایعات (عدالت)
خرید انواع ضایعات فلزی آهن
آلومینیوم،مس، برنج،شیرآلات،
پکیج، شوفاژ،کابینت، آبگرمکن
درب و پنجره وخرده ریزانباری به
بالاترین قیمت حمل و بازدید رایگان
۰۹۱۵۹۰۸۴۹۱۰

عایق رطوبتی
جرثقیل ـ لیفتراک
زمین
ایزوگام شرق
آسفالت،قیرگونی با ده سال
ضمانت.بازدید رایگان
۰۹۱۵۷۰۰۴۰۲۶

جرثقیل دوستان
شبانه روزی جرثقیل سبک،سنگین
۰۹۱۵۰۰۷۳۵۶۷

صفی آباد- جلدک
چاهشک-خریدنقدی یک روزه
طوطیان ۰۹۱۵۵۲۱۳۷۸۷

حسابدار و کمک حسابدار
جهت شرکتها و کارخانجات معتبر با
شرایط حقوق عالی سریعا نیازمندیم.
۳۸۴۴۴۳۹۷-۰۹۱۵۳۰۹۰۳۲۱

گروه پزشکی و درمانی
به یک ادیولوژیست جهت کار
در کلینیک شنوایی نیازمندیم.
۰۹۱۵۵۵۰۴۲۶۱

پیمان کاری
گروه پیمانکاری شرق
طراحی و اجرای کلیه امورساختمانی
سفت کاری نازک کاری بازسازی
پی تابام ۰۹۱۵۵۱۳۰۷۸۵

آهن ، کارتن ، لاک
آلومینیوم،مس ، برنج و ...
۰۹۱۵۱۸۰۹۲۶۷

تبلیغات
با اطلاعات زیاد و اضافی
در خاطر مخاطب جا نمی افتد.

هم خودش مجانیه هم امتحانش
KHORASANET.IR

پاسخگوی تمامی نیازهای روزانه شما
خراسان نت

خراسانِت سامانه ثبت آگهی های آنلاین
KHORASANET.IR